

ANALYSENOTAT

05-05-2022

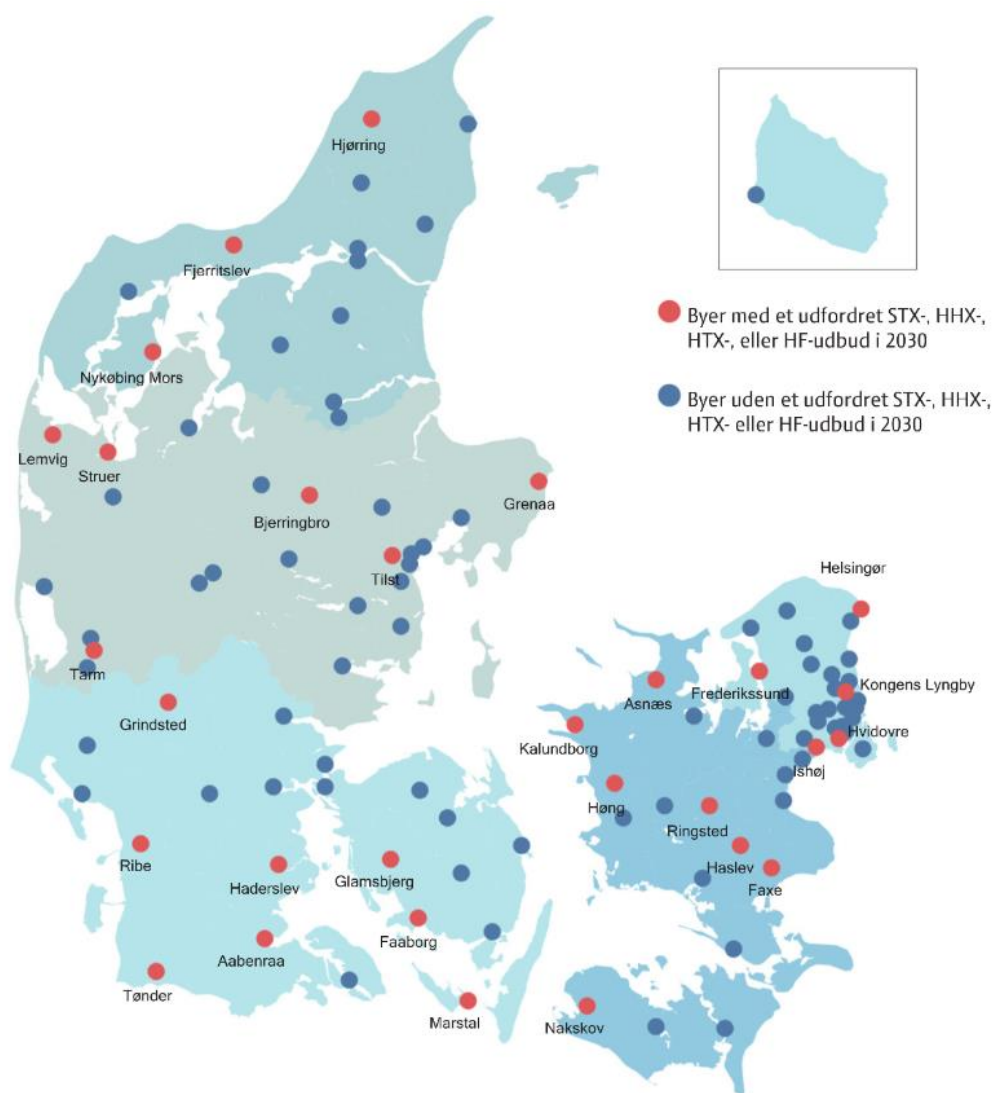
Josefine Christensen

Faldende ungdomsårganges betydning for udbuddet af gymnasiale ungdomsuddannelser

Analysen undersøger, hvad det betyder for udbuddet af gymnasiale ungdomsuddannelser i 2030, at ungdomsårgangene i øjeblikket bliver mindre. Analysen dækker de gymnasiale hovedspor: STX, HHX, HTX og HF og fremskrivningen bygger på elevtilgangen i 2020/2021 samt Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning.

Resultater

- Fremskrivningen viser, at 29 byer potentielt har et gymnasialt udbud, der er truet på elevgrundlaget i 2030, hvor der ikke er et andet lokalt udbud af samme type.
- 15 pct. af uddannelsesafdelingerne på landets gymnasiale institutioner er potentielt udfordrede på deres elevgrundlag i 2030. Dette tal dækker uddannelses*afdelinger* og tager ikke højde for, hvorvidt der er et tilsvarende lokalt alternativ. Bemærk at en institution kan have flere afdelinger, fx en afdeling i flere byer eller både en HHX- og en STX-afdeling.

Kilde: Danske Regioner 2022

Metode

Analysen bygger på data på elevtilgang og -sammensætning fra Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) (2022) samt på Danmarks Statistiks (DST) befolkningsfremskrivning (2022), som peger på faldende ungdomsårgange frem mod 2030.

Følgende data er trukket fra BUVM: 1) Elevtilgangen for 2020/2021 fordelt på nuværende uddannelsesafdelinger og elevernes bopælskommune. 2) Elevtilgangen for hver uddannelsestype (STX, HHX, HTX og HF) fordelt på aldersgrupper trukket for skoleårene 2017/2018 - 2020/2021.

Først er den gennemsnitlige aldersfordeling for hver enkel uddannelsestype udregnet. Herefter er elevtilgangen i 2030 for landets nuværende uddannelsesafdelinger estimeret på baggrund af Elevtilgangen for 2020/2021. Dermed

dækker analysen kun uddannelsesafdelinger, der havde optag i perioden 2020/2021. Fremskrivning sker ud fra DST's befolkningsfremskrivning og elevtilgangen for hver afdeling tager højde for *tilgående elevers bopælskommune* samt *uddannelsestypens gennemsnitlige aldersfordeling*. For elevtilgange uden oplyst bopæl er der anvendt en proxy i form af kommunen, som uddannelsesafdelingen er placeret i.

Fremskrivningen bygger på en antagelse om, at de unges søgemønstre ikke ændrer sig, og der tages ikke højde for eventuelle institutionsfusioner eller særlige forhold omkring de enkelte institutioners økonomi. Fremskrivningen er derfor ikke en oversigt over udbud i 2030, men en indikation på en potentiel udfordring for ungdomsuddannelserne i hele landet.

Analysegennemgang

- Analysen omfatter STX, HF, HHX og HTX.
- Først er elevtilgangen for hver uddannelsestype fordelt på aldersgrupper trukket for skoleårene 2017/2018 - 2020/2021 fra BUVM's Uddannelsesstatistik. Herefter er den gennemsnitlige tilgang på tværs af de pågældende år til hver uddannelsestype fordelt på aldersgrupper beregnet. Aldersgrupper med mindre end 1 pct. af tilgangen er medregnet særskilt i analysen.
- Herefter er elevtilgangen til hver uddannelse trukket for skoleåret 2020/2021 (dato for udtræk: 17.02.2022, Uddannelsesstatistik.dk) fordelt på de tilgående elevers bopælskommune og uddannelsesinstitutionernes afdelinger. Tilgang er af BUVM defineret som: "Antallet af elever, der er påbegyndt en (sammensat) uddannelse i den valgte periode" (BUVM 2019)
 - NB. Celler med mindre end 3 elever fremgår ikke grundet aktiv diskretionering og medtages ikke i analysen (BUVM 2019).
- Aldersfordelingen i elevtilgangen til hver afdeling er herefter estimeret ud fra de gennemsnitlige aldersgrupper for den pågældende uddannelsestype.
- Nu er fremskrivningen af tilgående elever udregnet vha. fremskrivningsfaktorer. Fremskrivningsfaktorerne er beregnet på baggrund af DST's befolkningsfremskrivning fra 2021 frem til 2030. Specifikt anvendes datasættet "FRKM121 Befolkningsfremskrivning 2021 efter kommune, alder og køn". Befolkningsfremskrivningerne fra DST er udregnet i samarbejde med DREAM på baggrund af en række forudsætninger og antagelser om til- og fraflytning, dødelighed og fertilitet (DST 2020).

- I fremskrivningen af elevgrundlaget for hver afdeling tages der højde for tilgående elevers bopælskommune samt den estimerede aldersfordeling blandt de tilgående elever. Fremskrivningsfaktoren er dermed *udviklingen i antallet i en bestemt aldersgruppe i en bestemt kommune fra 2021 til 2030*. ○ NB. Fremskrivningen af aldersgruppen 'Anden alder' (gennemsnitligt mindre end 1 pct. af tilgangen) er udregnet særskilt på baggrund af den procentvise andel i 2020/2021 pr. uddannelsesafdeling. Den tilsvarende procentvise andel for de fremskrevne tilgange er udregnet og lagt til de enkelte afdelingers fremskrevne tilgang.
- Ved tilgående elever *uden* oplyst bopælskommune anvendes afdelingens kommune som proxy. Dermed ganges disse tilgange med fremskrivningsfaktoren for afdelingens kommune.
- Efter at have regnet den samlede fremskrevne tilgang for hver afdeling, vurderes det, om afdelingen vil være udfordret i 2030. Kriterierne er defineret som:
 - STX: Færre end 84 elever (3 klasser)
 - HF, HHX og HTX: Færre end 28 elever (1 klasse)

Disse afgrænsninger bygger på vores udspil fra december 2018 og er udarbejdet i dialog med en række uddannelsesinstitutioner (Danske Regioner 2018).

- Afsluttende er andelen af potentielt udfordrede afdelinger beregnet på baggrund af det totale antal gymnasiale uddannelsesafdelinger i landet. Herefter udregnes antal byer, der har en udfordret afdeling uden et tilsvarende lokalt alternativ af samme uddannelsestype. Dette er opgjort gennem postnummer.

Referencer

BUVM (Børne- og Undervisningsministeriet), 2022: "Uddannelsesstatistik.dk". URL: <https://uddannelsesstatistik.dk/>

BUVM (Børne- og Undervisningsministeriet), 2019: "Datadokumentation – Elevtal".

DST (Danmarks Statistik), 2022: "FRKM121". URL: <https://www.statistikbanken.dk/FRKM120>

DST (Danmarks Statistik), 2020: "Statistik dokumentation – befolkningsfremskrivning". URL: <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/befolkningsfremskrivning>

Danske Regioner, 2018: "Fremtidssikrede ungdomsuddannelser"